

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

308

Hely

Idő

"1930"

Személy

Helyszám

Szerző:

Cím:

Forrás:

Bp.

(Hely)

1930. II. 20.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Kis emberek, miből éltek?

A színház mögött a téren nagyon eleven az élet. Este hét óra van. A hatalmas áruház fényes kirakatsora a nyüzsgő emberekkel egy kissé a berlini kadeve környékét juttatja eszembe. No, a kirakatok nem, — itt nem olyan irigyek, nem látom a táblát, ami szigorúan megtiltja az egyéni kirakatrendezés lefolytatását vagy lerajzolását, mint a berlini áruházban. A mozdulatlan néger sem látom, akit reklámnak hittem a Kaffee am Zov bejáratánál, amíg csak — mint egy automata — ki nem nyitotta az ajtót.

E helyett itt van egy dalfüzet-árus, minden izma mozog a ritmikus kiabálástól.

— Halvány őszi rózsák, — Kis kertekben minden este esalogány muzsikál, Nótás hetilap, minden sláger megvan, tíz fillér. Ki tudja, mit sirat az őszi szél, Pardon, pardon szenyóra, Sonny boj, Hiába van fényes palotád Budán 10 fillérért.

Mindezt egy lélegzetvétellel különös akcentussal kiabálja. Csak úgy hullámszik körülötte a sok ember. Néha egész embergyűrű fogja közre. Odébb léggömbáros, mellette teaszűrőt kínál egy ember. A sarkon cipőfűző és gombokkal megnakott alig kétarasos fiók az alapja a kereskedelmi tevékenységnek.

Kis emberek, miből éltek?

Azt hiszem, ők maguk sem tudnának felelni, — ha meg merném kérdezni tőlük. Ahogy ott állnak, mindent megpróbálnak, hogy érdeklődést keltsenek. Az élet pedig színesen zsibong, morajlik előttük végig. Pillanatra felijednek az emberek. Mentőautó kanyarodik erre. A szerencsétlenség közelsége belesívít a levegőbe, — mind elhalóbban hallatszik és megy minden tovább.

Kerek gesztenyesütőben paraszt szít fel egy asszony, mire odaérek, már újra pörgeti a rácsot a kihasadt gesztenyéket. Narancsot és almát is árul, oldalt szerény táblácska:

„Hadiösvég elárusítóhelye.“

Miközben kifizetem a stanieli gesztenyét, megkérdezem, hogy megy a „boltja“?

— Nehezen, bizony nehezen. Régen úgy álltak itt ilyenkor párosával a vevők, mint az anyakönyvvezető előtt békében, — ha megkapták, összebujtak, aztán az úton elcsipegették a másik sarokig, ott újra vettek. Ma mit vehetnek? Tíz szem húsz fillér, mit csináljak, nem adhatom olcsóbban. Sok a kiadás.

— Mit fizet helypénzt egy gesztenyesütő?

— Két pengő ötvenet kéne, de itt narancs és alma is van, hát így hat pengő havonta. De az adóm, — folytatja izgatottan, — úgy

felgyűlt, hogy már 190 pengőt tett. Eljártam a hatóságoknál, én Istenem miből fizessem, öt pengő hadisegélyt kapok. Most aztán ez évre — szoba-konyháért havi negyven pengőt fizetek — huszonhét pengő lesz az adóm, megpróbálom, hogy azt eibírom-e? Nem így volt, amíg az uram élt, — sóhajt, — ott fagyott meg tizenötben a Kárpátoknál, vitték kórházból-kórházba, ide oda, — Erdélyben van eltemetve. Vajjon, gondolja-e valaki ott a magyar katonák sírját?

Csak úgy önmagának kérde, — messze elnéz a Rókuson át, túl a fájdalom szigetén a távolabbi bánatok országába: Erdélybe.

Szorosan a járda mellett jön visszafelé a mentőautó, erős sípjára fölriad.

— Tetszik ezt látni, az embernek a lelke szakad meg, pár éve az én kisfiam is szerencsétlenül járt; akkor még Budán laktunk.

Rám néz, hogy követem-e a visszaemlékezések szomorú mesgyéjén?

— Egyszer csak szaladnak utánam, hogy a gyereket a mentők elvitték. Elkaptam egy teberautó kereke. Otthagytam én mindent prédára az utca közepén. Futottam, ahogy tudtam; a villamosban alig bírtam, amíg a kórházig érek. Már mennék hozzá, de nem eresztenek, a műtőn van, azt mondják. Ott ácsorogtam több, mint egy órát. Na, mikor hoz-

závezetnek, úgy feküdt ott a lelkem, mintha nem is élne. Nyugtatnak, ne féljek, megmarad. Kitakarom, látom, hogy a ballába nagy fehér pólyába végződik; mit tudtam én, csak napok múlva mondták, hogy a lábafeje nincs sehol. Levágták.

Belecsuklik a hangja. Még tartani akarja magát, kezét összefogja, de hiába. A tüzes rostély szélére oda sístereg a könnye.

— Ne búsuljon, a jó Isten mégis megtartotta, úgy-e, meggyógyult? — mondok akadozva. Annyira vele éltem át most a történeteket, szinte reszketek, mit felel rá.

— Igen, meggyógyult. Mankóval jár. Most kieserélhetjük a táblát, hadirokkant lett, mert háború ez még ma is.

Az utca képe folyton változik; új színek jönnek, hangtöredékek, — egy fiatal léggömbáros a hidegben tánc lépésekkel melegíti a lábát.

A nótafüzetek eléggé fogynak. Azt mondja a kikiáltó, alig maradt estére.

Úgy látszik, dalolni mégsem felejtettek el az emberek.

Talán a fiatalság nótás kedve átsegíti a nyugodalmassabb jövőbe az elfáradt öregeket is.